

El volcà del Camp dels Ninots

Passejant per la comarca de la Selva arribarem a Caldes de Malavella, població prou coneguda per la presència de fonts d'aigua termal. Un altre dels tresors de la vila és el volcà del Camp dels Ninots i els importants jaciments paleontològics que hi ha enterrats sota el seu cràter. L'edifici volcànic consta principalment d'un extens i quasi circular cràter d'explosió, reblert de sediments, que s'amaga sota uns suaus camps de cultiu que formen una lleu depressió envoltada de tímids turonets de poca alçada.

El vulcanisme que va donar lloc a la seva formació es va produir fa uns 5 milions d'anys (pliocè). Més tard, fa entre 4 i 3 milions d'anys, el paisatge volcànic va estar dominat per un cràter cobert d'aigües termals i de pluja, el que es

coneix com un *maar*. Els vorals de la llacuna volcànica eren exuberants, amb una vegetació frondosa que donava alberg i menjar a la fauna present. Possiblement la concentració de gasos tòxics en un moment donat va provocar la mort d'alguns d'aquests animals, que van quedar enterrats en el fang, fet que explicaria que avui dia trobem restes fòssils en un extraordinari estat de conservació. Aquests fets fan del Camp dels Ninots un volcà molt singular, ja que la informació que proporciona el jaciment permet saber com eren el clima, la vegetació i la fauna en el moment anterior a l'eclosió del gènere *Homo*. Des de l'any 2003 s'estan duent a terme treballs d'investigació, coordinats per l'Institut Català de Paleontologia Humana i Evolució Social (IPHES), relacionats amb geologia, paleontologia,

MARTA PUIGURIGUER > TEXT I FOTO

arqueologia i paleobotànica. En els treballs d'excavació s'han recuperat animals de grans dimensions, com bòvids, rinoceronts i tapirs, i d'altres de més petits, com tortugues, granotes, rosegadors i peixos.

Una de les curiositats associada a l'extinta activitat volcànica és la presència de menilites d'òpal, un mineral que es presenta en forma de nòduls arronyonats, coneguts popularment com a *ninots*, formats en les aigües termals altament mineralitzades de l'antic llac volcànic. Els ninots són prou coneguts pels veïns de Caldes que han tingut la tradició de jugar a veure-hi les formes que la imaginació de cada un pugui evocar. El respecte pel patrimoni geològic ens demana tenir un comportament responsable i no recol·lectar-los.

El Camp dels Ninots està situat a l'extrem oest del terme municipal de Caldes de Malavella. Des del centre de la vila diversos indicadors ens hi conduiran. Tot i que el jaciment només és obert durant les campanyes de camp, l'antic cràter es pot recórrer a peu per una ruta circular de fàcil accés, al llarg de la qual hi ha diferents elements informatius que permeten conèixer la història geològica, botànica, paleontològica i paisatgística de l'indret. Si voleu saber més coses d'aquest interessant espai, no us perdeu l'exposició permanent «Ara fa 3,5 milions d'anys, el Camp dels Ninots» instal·lada al casalot medieval Cal Ferrer de la Plaça, oberta cada diumenge al matí, i les visites guiades que l'Oficina de Turisme organitza a les 11 h. També es poden concretar visites per a grups o escolars